

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Затверджено на засіданні кафедри
економічного аналізу.

Протокол № 8 від 04.02 2016 р.

**Програма
навчальної дисципліни
"Аналітичний інструментарій фінансово-економічної
безпеки"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладачі: доцент, канд.екон.наук
Москаленко Н. О.

Відповідальний за випуск
зав. каф. економічного аналізу Отенко І. П.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Дисципліна «Аналітичний інструментарій фінансово-економічної безпеки» дозволяє розвинути комплекс професійних здібностей майбутніх фахівців у вирішенні практичних завдань щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки реальних бізнес-процесів, запобігання кризового стану, досягнення операційних та стратегічних цілей сучасних організацій. Такі здібності засновані на застосуванні інструментарію щодо виявлення, аналізу та контролю фінансово-економічних загроз та втрат організації шляхом інструментарію фінансового моніторингу, бізнес-аналізу, конкурентної та інтернет-розвідки.

Навчальна дисципліна буде корисна майбутнім економістам, аудиторам, менеджерам, бізнес-аналітикам, маркетингологам, фахівцям у сфері економічної безпеки, міжнародної діяльності, експертам та консультантам у сфері корпоративного управління, ризик-менеджерам, менеджерам комплаєнс-контролю, міжнародним менеджерам.

Протягом вивчення дисципліни основну увагу буде приділено як методичним аспектам, так і практичним вмінням та навичкам, заснованих на аналізі реальних даних, вирішенні реальних завдань й ситуативних задач, застосуванні методів інтерактивного навчання.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців компетентностей з ідентифікації загроз фінансово-економічної діяльності підприємства та застосування аналітичного інструментарію фінансово-економічної безпеки діяльності та розвитку підприємства.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння основних принципів забезпечення фінансово-економічної безпеки діяльності та розвитку підприємства;

оволодіння методами та інструментами вирішення завдань запобігання фінансово-економічних загроз та ризиків діяльності підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни є система фінансово-економічної безпеки підприємства.

Предметом навчальної дисципліни є аналітичний інструментарій фінансово-економічної безпеки діяльності та розвитку підприємства.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: мікро- та

макроекономіки, теорії організації та управління змінами, менеджменту та маркетингу, фінансового та економічного аналізу, стратегічного управління, MS Office (Word, Excel).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

теоретичні засади фінансово-економічної безпеки, мотиви та рівні загроз;

аналітичні методи фінансово-економічної безпеки;

завдання фінансового моніторингу, способи та прийоми фінансової розвідки;

інструменти бізнес-аналітики;

методів та показників конкурентного аналізу для розпізнавання загроз фінансово-економічної безпеки підприємства;

інтернет-інструментів фінансово-економічної безпеки та способів їх застосування.

вміти:

ідентифікувати існуючі фінансово-економічні загрози діяльності на різних рівнях управління підприємства;

здійснювати фінансовий моніторинг та вирішувати задачі фінансової розвідки та ризиків шахрайства на підприємстві;

здійснювати аналіз інформації про бізнес-середовище підприємства та проводити аналіз фінансово-економічної ефективності діяльності підприємства;

застосовувати інструментарій конкурентного аналізу в системі фінансово-економічної безпеки;

застосовувати інтернет-інструменти фінансово-економічної безпеки.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 2.

**Професійна компетентність, яка отримується студентами після
вивчення навчальної дисципліни**

Назва компетентності	Складові компетентності
Застосовувати аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки	Визначати аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки відповідно до наявних загроз та ризиків діяльності
	Проводити фінансову розвідку суб'єктів підприємницької діяльності (потенційних контрагентів) через систему фінансового моніторингу
	Виявляти ознаки фінансово-економічних злочинів
	Здійснювати перевірку потенційного контрагента
	Здійснювати бізнес-аналіз діяльності підприємства (потенційного контрагента) щодо оцінки фінансової надійності його як партнера
	Здійснювати аналіз ознак шахрайства на підприємстві
	Здійснювати аналіз основних конкурентів, позиціонування підприємства на ринку з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища
	Здійснювати аналіз цінової та товарної пропозиції конкурентів з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища
	Здійснювати аналіз стратегії просування та рекламно-маркетингової активності з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища
	Здійснювати аналіз сайтів конкурентів з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища
	Здійснювати пошук та обробку інформації через ресурси Інтернет з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Аналітичний інструментарій фінансово-економічної безпеки"
за Національною рамкою кваліфікацій України**

ст

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки					
Визначати загрози діяльності підприємства та його фінансово-економічної безпеки	Елементи зовнішнього оточення підприємства. Рівні формування чинників зовнішньої середовища. Мотиви суб'єктів	Знання характеристик фінансово-економічної безпеки; рівнів формування фінансово-економічної безпеки; механізмів та способів захисту від загроз	Ідентифікувати загрози, мотиви та чинники загроз фінансово-економічної безпеки підприємства	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо визначення суб'єктів та мотивів загроз фінансово-економічної безпеки	Відповідальність за точну ідентифікацію загроз, мотивів та чинників загроз фінансово-економічної безпеки; обґрунтування способів захисту
Тема 2. Аналітичні методи фінансово-економічної безпеки					
Розпізнавати та описувати фінансово-економічні злочини	Основи організації, менеджменту, фінансового та економічного аналізу.	Загальне розуміння фінансового моніторингу та завдань фінансової розвідки, бізнес-аналітики, конкурентного аналізу та конкурентної розвідки, комплаєнс-аналізу та Інтернет-розвідки	Виявляти ознаки та розпізнавати фінансово-економічні злочини.	Презентувати результати визначення найбільш розповсюджених фінансово-економічних злочинів.	Відповідальність за точність і коректність результатів

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки					
Здійснювати процедури фінансового моніторингу діяльності підприємства	Методи та прийоми фінансового та економічного аналізу, MS Office (Word, Excel)	Знання організації та завдань фінансової розвідки України, методичних рекомендацій з організації фінансового моніторингу, внутрішнього фінансового моніторингу, процедури виявлення шахрайства	Проводити фінансову розвідку суб'єктів підприємницької діяльності (потенційних контрагентів) через систему фінансового моніторингу. Здійснювати аналіз ознак шахрайства на підприємстві	Ефективно формувати комунікаційну стратегію, презентувати результати пошуку інформації та розрахунків	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за точність і коректність результатів
Тема 4. Бізнес-аналітика					
Здійснювати бізнес-діагностику діяльності підприємства	Методи та прийоми фінансового та економічного аналізу, MS Office (Word, Excel)	Знання керівництва ВАВOK, методів бізнес-аналітики, аналізу потреб та інтересів, аналізу фінансово-економічної ефективності	Здійснювати перевірку потенційного контрагента Здійснювати бізнес-аналіз діяльності підприємства (потенційного контрагента) щодо оцінки фінансової надійності його як партнера	Ефективно формувати комунікаційну стратегію, презентувати результати пошуку інформації та розрахунків	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за точність і коректність результатів
Тема 5. Конкурентний аналіз в системі фінансово-економічної безпеки підприємства					
Здійснювати аналіз чинників загроз конкурентного середовища	Методи та прийоми фінансового та економічного аналізу, MS Office, елементи маркетингу, параметри конкуренції, стратегічне управління	Знання характеристик основних конкурентів та параметрів конкуренції, характеристик цінової та товарної пропозиції, каналів збуту та портфеля брендів, стратегії просування, елементів рекламно-маркетингової активності	Здійснювати аналіз основних конкурентів, цінової та товарної пропозиції конкурентів, стратегії просування та рекламно-маркетингової активності з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища	Ефективно формувати комунікаційну стратегію, презентувати результати пошуку інформації та розрахунків	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за точність і коректність результатів

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Інтернет інструменти фінансово-економічної безпеки					
Здійснювати аналіз чинників загроз конкурентного середовища	Методи та прийоми фінансового та економічного аналізу, MS Office (Word, Excel), елементи маркетингу, параметри конкуренції, стратегічне управління	Знання відкритих джерел інтернет розвідки, методів та прийомів отримання інформації через ресурси Інтернет, характеристик сайтів конкурентів, методів обробки інформації	Здійснювати аналіз сайтів конкурентів, пошук та обробку інформації через ресурси Інтернет з метою виявлення чинників загроз конкурентного середовища	Ефективно формувати комунікаційну стратегію, презентувати результати пошуку інформації та розрахунків	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за точність і коректність результатів

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основні аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки. Фінансовий моніторинг

Тема 1. Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки

1.1. *Фінансово-економічна безпека: визначення та термінологія.*

Теоретичні погляди на безпеку підприємства та її фінансово-економічну складову. Загальні підходи до забезпечення фінансово-економічної безпеки. Трактуються термінів: небезпеки, загрози, ризики діяльності підприємства.

1.2. *Рівні та загрози фінансово-економічної безпеки.* Рівні формування фінансово-економічної безпеки, загрози мікро- та макрорівнів. Рівні фінансово-економічної безпеки на підприємстві, повний охоплення фінансово-господарської діяльності підприємства. Загрози та суб'єкти фінансово-економічної безпеки на кожному рівні.

1.3. *Механізми та способи захисту від загроз фінансово-економічної безпеки.* Мотивація загроз фінансово-економічної безпеки. Мотиви суб'єктів загроз. Усунення мотивів, способів і засобів. Аналіз фінансово-господарської діяльності.

Тема 2. Аналітичні методи фінансово-економічної безпеки

2.1. *Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки.*

Фінансова розвідка в Україні. система та суб'єкти фінансового моніторингу

2.2. *Бізнес-аналітика в управлінні фінансово-економічною безпекою.* Концепція бізнес-аналітики в управлінні фінансово-економічною безпекою

2.3. *Конкурентний аналіз та конкурентна розвідка.* Етапи аналізу діяльності конкурентів та основні елементи конкурентного аналізу.

2.4. *Комплаєнс-аналіз.* Комплаєнс-функція в управлінні фінансово-економічною безпекою. Прийоми оцінки комплаєнс-ризиків та методи контролю.

2.5. *Інтернет-розвідка.* Шляхи та можливості забезпечення фінансово-економічної безпеки, застосовуючи ресурси інтернет. Базові поняття.

Тема 3. Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки

3.1. *Організація та завдання фінансової розвідки України.* Завдання, організаційно-правові засади та результати роботи Державної служби фінансового моніторингу України. Міжнародна діяльність Держфінмоніторингу України.

3.2. *Методичні рекомендації з організації фінансового моніторингу.* Взаємодія Держфінмоніторингу України з Групою з розробки фінансових заходів (FATF). Рекомендацій FATF щодо фінансового моніторингу. Інші методичні рекомендації Держфінмоніторингу з організації фінансового моніторингу.

3.3. *Внутрішній фінансовий моніторинг.* Правила і програми проведення внутрішнього фінансового моніторингу. Примірні правила проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Держфінмоніторинг.

3.4. *Процедури виявлення шахрайства.* Типові схеми шахрайства. Фактори ризику та індикатори шахрайства. Аналітичні процедури щодо виявлення шахрайства.

Тема 4. Бізнес-аналітика

4.1. *Керівництво ВАВОК.* Керівництво зводу знань з бізнес-аналізу. Основні концепції та області знань.

4.2. *Методи бізнес-аналітики.* Визначення критеріїв прийняття та оцінки; мозковий штурм; аналіз бізнес-правил; словник даних і глосарій; діаграми потоків даних; моделювання даних; аналіз прийняття рішень; аналіз документів; інтерв'ю; метрики та ключові показники продуктивності; аналіз функціональних вимог; моделювання організації; відстеження проблем; моделювання процесів; практичні заняття з виявлення вимог; сценарії та варіанти використання.

4.3. Аналіз потреб та інтересів. Еволюція потреб та місце фінансово-економічної безпеки в піраміді Маслоу. Конфлікт інтересів в системі фінансово-економічної безпеки підприємства: інтереси суб'єктів управління та зацікавлених сторін.

4.4. Аналіз фінансово-економічної ефективності. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства з метою забезпечення його фінансово-економічної безпеки: напрями аналізу.

Змістовий модуль 2.

Аналітичні інструменти конкурентної розвідки в системі фінансово-економічної безпеки підприємства

Тема 5. Конкурентний аналіз в системі фінансово-економічної безпеки підприємства

5.1. Виявлення основних конкурентів та аналіз параметрів конкуренції. Методичні підходи щодо аналізу конкурентів та параметрів конкуренції. Попередні процедури та елементи аналізу діяльності конкурентів. Побудова конкурентної карти ринку

5.2. Дослідження цінової та товарної пропозиції конкурентів. Показники для аналізу товарної пропозиції конкурентів та їх конструкція. Аналіз ринку за ціновою пропозицією, показники та їх характеристики.

5.3. Вивчення каналів збуту та портфеля брендів. Цінність товарної марки (бренду). Моделі оцінки брендів, підходи до позиціонування брендів. Процедури аналізу каналів просування та збуту.

5.4. Стратегії просування. Розробка стратегії просування товарів. Складання кошторису витрат на просування. Оцінка комплексу на просування.

5.5. Дослідження рекламно-маркетингової активності. Аналіз рекламної активності конкурентів. Медіа та веб-показники рекламно-маркетингової активності. Аналіз витрат конкурентів з медіа. Моделі оцінки рекламної активності.

Тема 6. Інтернет інструменти фінансово-економічної безпеки

6.1. Відкриті джерела інтернет розвідки. Відкриті джерела для конкурентної розвідки в мережі Інтернет.

6.2. Методи та прийоми отримання інформації через ресурси Інтернет. Кабінетні методи отримання інформації через ресурси

Інтернет: пошукові системи, соціальні мережі, блогосфера, інтернет-форуми, сервіси комунікацій, дослідження інтернет-сайтів, вивчення викачаних з сайтів файлів.

6.3. *Аналіз сайтів конкурентів.* Алгоритм аналізу сайтів конкурентів, окремі етапи порівняльного аналізу. Аналіз контенту конкуруючого сайту.

6.4. *Методи обробки інформації.* Системи «управління знаннями» і «виявлення знань у базах даних». Моніторинг пошукових запитів.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
Змістовий модуль 1. Основні аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки. Фінансовий моніторинг	
Тема 2. Аналітичні методи фінансово-економічної безпеки	<i>Тема семінарського заняття " Організаційні важелі фінансово-економічної безпеки бізнесу ":</i> 1. Небезпеки і загрози фінансово-економічної безпеки бізнесу. 2. Фінансово-економічна безпека як бізнес-процес. 3. Загрози бізнесу з боку зацікавлених осіб. 4. Внутрішньоорганізаційні суб'єкти загроз фінансово-економічної безпеки 5. Питання бізнесу, які потребують особливої уваги в сфері комплаєнсу.

Назва теми	Програмні питання
Тема 3. Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки	<i>Тема семінарського заняття "Система фінансового моніторингу в дії":</i> 1. Огляд економічних злочинів в Україні і світі. 2. Види економічних злочинів: фінансові та нефінансові втрати. 3. Ризики шахрайства в умовах кризи. 4. Методи виявлення економічних злочинів. 5. Історії краху світових компаній.

4. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
1	2
Змістовий модуль 1. Основні аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки	Завдання 1. Розпізнавання мотивів загроз фінансово-економічної безпеки (виконання есе)
	Завдання 2. Проведення процедури фінансового моніторингу суб'єкту підприємницької діяльності. Виявлення ознак шахрайства.
	Завдання 3. Бізнес-діагностика потенційного контрагента.

1	2
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 1</i> "Основні аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки. Фінансовий моніторинг"
<i>Змістовий модуль 2.</i> Аналітичні інструменти конкурентної розвідки в системі фінансово-економічної безпеки підприємства	<i>Завдання 4.</i> Виявлення чинників загроз конкурентного середовища: аналіз основних конкурентів.
	<i>Завдання 5.</i> Виявлення чинників загроз конкурентного середовища: аналіз показників цінової та товарної пропозиції конкурентів.
	<i>Завдання 6.</i> Виявлення чинників загроз конкурентного середовища: аналіз стратегії просування та рекламно-маркетингової активності.
	<i>Завдання 7.</i> Виявлення чинників загроз конкурентного середовища: аналіз сайтів конкурентів, пошук інформації через ресурси Інтернет.
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2</i> "Аналітичні інструменти конкурентної розвідки в системі фінансово-економічної безпеки підприємства"

5. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 5.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
Змістовий модуль 1. Основні аналітичні інструменти фінансово-економічної безпеки. Фінансовий моніторинг		
<i>Тема 1.</i> Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> . Робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет, підготовка до виконання есе.	Обговорення проблеми в спільному колі
<i>Тема 2.</i> Аналітичні методи фінансово-економічної безпеки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми " Організаційні важелі фінансово-економічної безпеки бізнесу "	Презентація результатів, доповіді, обговорення проблеми в спільному колі
<i>Тема 3.</i> Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми " Система фінансового моніторингу в дії ". Робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет за визначеними питаннями.	Презентація результатів, доповіді, обговорення проблеми в спільному колі
	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	Фронтальне опитування,
<i>Тема 4.</i> Бізнес-аналітика	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до <i>колоквіуму</i>	Самодіагностика.

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
Змістовий модуль 2. Аналітичні інструменти конкурентної розвідки в системі фінансово-економічної безпеки підприємства		
Тема 5. Конкурентний аналіз в системі фінансово-економічної безпеки підприємства	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет за означеними питаннями.	Комбіноване опитування
	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет за означеними питаннями.	Фронтальне опитування
Тема 6. Інтернет інструменти фінансово-економічної безпеки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет за означеними питаннями.	Комбіноване опитування
	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Робота з навчальною та науковою літературою, робота в мережі Інтернет за означеними питаннями.	Фронтальне опитування
	Підготовка до <i>колоквіуму</i>	Самодіагностика

6. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 6.1 і 6.2).

Таблиця 6.1

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1. Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Механізми та способи захисту від загроз", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2. Аналітичні методи фінансово-економічної безпеки</i>	Міні-лекція з питання "Комплаєнс-аналіз", банки візуального супроводу
<i>Тема 3. Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Процедури виявлення шахрайства", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4. Бізнес-аналітика</i>	Міні-лекція з питання "Аналіз потреб та інтересів", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 5. Конкурентний аналіз в системі фінансово-економічної безпеки підприємства</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Дослідження рекламно-маркетингової активності", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 6. Інтернет інструменти фінансово-економічної безпеки</i>	Міні-лекція з питання "Методи обробки інформації", банки візуального супроводу

Таблиця 6.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарські та практичні заняття)**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1. Теоретичні засади фінансово-економічної безпеки</i>	<i>Завдання 1. Розпізнавання мотивів загроз фінансово-економічної безпеки (виконання есе)</i>	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, банки візуального супроводу
<i>Тема 2. Аналітичні методи фінансово-економічної безпеки</i>	<i>Семінарське заняття. Тема: "Організаційні важелі фінансово-економічної безпеки бізнесу "</i>	Семінари-дискусії, презентації

1	2	3
<i>Тема 3. Фінансовий моніторинг та завдання фінансової розвідки</i>	<i>Семінарське заняття. Тема: "Система фінансового моніторингу в дії"</i>	Семінари-дискусії, презентації
<i>Тема 4. Бізнес-аналітика</i>	<i>Завдання 3. Бізнес-діагностика потенційного контрагента.</i>	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 5. Конкурентний аналіз в системі фінансово-економічної безпеки підприємства</i>	<i>Завдання 4-5. Виявлення чинників загроз конкурентного середовища.</i>	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, метод сценаріїв, презентації
<i>Тема 6. Інтернет інструменти фінансово-економічної безпеки</i>	<i>Завдання 6-7. Виявлення чинників загроз конкурентного середовища.</i>	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, метод сценаріїв, презентації

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Кавун С. В. Система економічної безпеки: методологічні та методичні засади : монографія / С. В. Кавун. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 299 с.
2. Куркін М. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємства : навч. посібн. / М. В. Куркін, В. Д. Понікаров, Д. В. Назаренко. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 297 с.
3. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / укл. І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012 – 256 с.
4. Отенко І. П. Теорія управління безпекою соціальних систем: навчальний посібник / укл. І. П. Отенко, Н. О. Москаленко, Г. Ф. Азаренков. – Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. - 220 с.
5. Пономаренко В. С. Концептуальні основи економічної безпеки : монографія / В. С. Пономаренко, С. В. Кавун. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 255 с.